

HEAKSKIIDETUD

Tehnilise Järelevalve Ameti poolt

15.09.2010

otsusega nr. 1-11/10-256

Edelaraudtee AS

VEOEESKIRI

Türi, 2010

1 I peatükk. ÜLDSÄTTED

1.1 *Veoeskirja reguleerimisala.*

- 1.1.1 Käesolev Edelaraudtee AS (registrikood 10702335) veoeskiri (edaspidi Veoeskiri) kehtestab raudteeseadusest ning teistest käesoleva eeskirja lisades nimetatud raudtee majandamist reguleerivatest dokumentidest lähtuvalt veotingimused raudtee kaubaveol Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-i infrastruktuuril.
- 1.1.2 Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-i infrastruktuuri ja sellega liituvate raudteede infrastruktuuri vastastikune kasutamine kaubaveol reguleeritakse eraldi kokkulepetega.
- 1.1.3 Edelaraudtee AS ja välisriikide vahelise kaubaveoühenduse korraldamisel lähtutakse rahvusvahelistest raudteeveoalastest kokkulepetest ja lepingutest ning normidest. Veoeskirjas vastava sätte puudumise korral kuuluvad rakendamisele Rahvusvaheline raudtee kaubaveo kokkulepe (SMGS) ja sellest tulenevad sätted.
- 1.1.4 Kehtiv Veoeskiri koos lisadega on tutvumiseks kättesaadav igale Edelaraudtee AS veoteenuse kasutajale Edelaraudtee AS asukohas Kaare 25 Türi ja välja pandud Edelaraudtee AS Interneti koduleheküljel aadressil <http://www.edel.ee/> ning avaldatud majandus- ja kommunikatsiooniministri poolt kindlaksmääratud väljaannetes ja aadressidel.
- 1.1.5 Veoeskiri ja selle muudatused jõustuvad raudteeseaduse §-s 65 sätestatud korras. Käesoleva veoeskirja lisas nimetatud dokumentides teevad muudatusi neid dokumente kinnitavad ametiisikud ja need jõustuvad dokumentides mainitud tähtaegadel.

1.2 *Kasutatavad mõisted.*

- 1.2.1 Raudtee on maatükiga püsivalt ühendatud rajatis, mille olulised osad on muldkeha ja sellele toetuv tee pealisehitus, mis koosneb rööbastest, pöörangutest, liipritest ja ballastist.
- 1.2.2 Raudtee kaubavedu on kaupade vedamine veolepingu alusel rongiga (veduri ja vagunitega) raudteeinfrastruktuuril.
- 1.2.3 Raudteeinfrastruktuur on raudtee ning raudtee majandamiseks vajalikud hooned ja rajatised, mis on raudteega ehituslikult või funktsionaalselt seotud.
- 1.2.4 Raudteeveerem on vedurid, vagunid, mootorrongid, dresiinid, teeremondimasinad, kraanad ja muud raudteel liiklemiseks ehitatud veovahendid, masinad ja mehhanismid.
- 1.2.5 Harutee on mitteavalik raudteeinfrastruktuur, mis liitub avaliku raudteeinfrastruktuuriga ning on ette nähtud kaubasaatjate ja kaubasaajate teenindamiseks.
- 1.2.6 Teised kasutatavad mõisted on toodud nendes dokumentides, millele on viidatud käesolevas veoeskirjas.

2 II peatükk. KAUBAVEO ÜLDISED TINGIMUSED

2.1 Üldsätted.

- 2.1.1 Vastavalt Eesti Vabariigi Transpordi- ja Sideministeeriumi 30.09.1991 määrusele nr 16 kohaldatakse Eesti Vabariigi territooriumil "Kaubaveo eeskirja" (Moskva, Transport, 1983) niivõrd, kuivõrd selle raudteeveondusega seotud küsimused ei ole reguleeritud Eesti Vabariigi õigusaktidega, riikide või raudtee-ettevõtjate vaheliste lepingute, protokollide, kokkulepetega või käesoleva veoeskirjaga.
- 2.1.2 Edelaraudtee AS veotingimusi puudutavate aktide, lepingute, protokollide ja kokkulepete loend on toodud käesoleva veoeskirja lisades ja on kliendile ning Edelaraudtee ASle kohustuslikeks dokumentideks (Lisa 1 ja Lisa 2).

2.2 Vedude korraldamine.

- 2.2.1 Tööks Edelaraudtee ASga peab kaubasaatja/-saaja (edaspidi ka klient) taotlema neljakohalise koodi. Kood omistatakse kliendi vormikohase avalduse ja äriregistri väljavõtte alusel AS EVR Cargo poolt.
- 2.2.2 Klient peab valima jaam(ad), kust ta hakkab saatma kaupu või kuhu hakkavad saabuma kaubad tema aadressil. Valitud kaubajaam peab olema avatud soovitud kaubaveo operatsioonideks. Edelaraudtee AS avaldab Edelaraudtee Infrastruktuuri AS kaubajaamade nimekirja ja nendes sooritatavate kaubaveo operatsioonide loendi oma Interneti leheküljel.
- 2.2.3 Klient peab määrama käesolevat veoeskirja tundvad isikud, keda volitatakse esindama ettevõtjat kõikides operatsioonides, mis on seotud veodokumentide vormistamisega, kauba vastuvõtmisega jne.
- 2.2.4 Kaupade saatmiseks määrab klient kauba veeremile laadimise, paigutamise ja kinnitamise eest vastutavad isikud. Lahtisele veeremile (sh konteinerites), universaalsetesse kinnistesse vagunitesse ja/või kinnistesse autoveovagunitesse kaupade laadimise ja kinnitamise eest vastutavad isikud peavad sooritama eksami (vastavalt kokkuleppele viivad eksami läbi AS EVR Cargo töötajad) kauba paigutamise ja kinnitamise üldnõuete, kaupade laadimise ja kinnitamise tehniliste tingimuste ning kaubavagunite säilivuse tagamise üldnõuete tundmises. Eksami sooritamise tõend annab õiguse sooritada eelnimetatud operatsioone ja kinnitada veodokumentides nende operatsioonide õigsust.
- 2.2.5 Kaupade vedu raudteel teostatakse Edelaraudtee AS poolt kinnitatud veoplaani tellimuse alusel.
- 2.2.6 Edelaraudtee AS kontrollib esitatud veoplaani tellimusi ja võib jätta need rahuldamata, teatades sellest esitajale eeskirjadega kindlaksmääratud korras.
- 2.2.7 Kauba saatmiseks esitab klient Edelaraudtee ASle kooskõlastamiseks järgmise kuu veoplaani tellimuse (vorm KA-12). Kasutades AS EVR Cargo tarkvara „ER-arve”, võib plaani esitada elektroonselt. Veoplaani tellimus esitatakse: kaubaveol kohalikus ühenduses ning ühenduses SRÜ ja Balti riikidega – hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks, ühenduses muude riikidega – hiljemalt 20 ööpäeva enne vastava kuu algust. Täiendava (peale 15.

- kuupäeva ning jooksva kuul esitatud) veoplaani tellimuse vaatab Edelaraudtee AS läbi 5 tööpäeva jooksul.
- 2.2.8 Kaubasaajana esitab klient Edelaraudtee ASle iga kuu 20. kuupäevaks avalduse kauba vastuvõtu kinnitamiseks järgmisel kuul tema aadressil saabuvate kaupade vastuvõtmise kohta. Kui klient ei ole harutee valdajaks, millisele kavatsetakse kaup vastu võtta, peab saabuvate kaupade vastuvõtmise kinnitus sisaldama harutee valdaja kirjalikku nõusolekut.
- 2.2.9 Poolte vaheline vagunite tehniline üleandmine ja vastuvõtmine ning vagunite korrashoiu ja säilivuse tagamine toimub punktis **2.15** toodud eeskirjade alusel.
- 2.2.10 Enne kauba üleandmist veoks esitab klient Edelaraudtee ASle nõuetekohaselt vormistatud saatekirja. Kliendi esindaja esitab oma isikut ja volitusi tõendavad dokumendid. Edelaraudtee AS esindaja kontrollib esitatud dokumente, jagab kliendile vajalikud juhised kauba ettevalmistamiseks ja annab ette vagunid. Klient korraldab kauba vagunitesse laadimise ja kinnitamise ning vagunite ja konteinerite plommimise (vajadusel lukustamise ja plommimise plommsulguritega). Edelaraudtee AS-l on õigus keelduda kauba veoks vastuvõtmisest, kui kauba pealelaadimisel on avastatud puudusi või rikutud mistahes õigusakte.
- 2.2.11 Vajalikud markeeringud ning muud toimingud teostatakse, arvestades antud kauba jaoks kehtestatud veotingimusi, enne kauba veoks vastuvõtmist.
- 2.2.12 Kaubaga kaasas käivad muud dokumendid, sealhulgas tollideklaratsioonid jm tollitransiidveoks vajalikud dokumendid, lisab klient saatekirjale. Edelaraudtee AS ei vastuta nõutavate andmete olemasolu ja õigsuse eest kaubaga kaasas käivates dokumentides. Andmete puudumise või mittevastavuse tõttu tekkinud kahju hüvitab klient. Edelaraudtee AS-l on õigus keelduda kauba veoks vastuvõtmisest juhul, kui vajalikud dokumendid puuduvad või need ei ole vormistatud nõuetekohaselt.
- 2.2.13 Veoleping loetakse sõlmituks Edelaraudtee AS poolt kauba vedamiseks vastuvõtmise hetkest, mida tõendab kauba veoks vastu võtnud jaama kalendertempli jäljend saatekirjal või analoogiline märge elektroonilisel saatekirjal.
- 2.2.14 Kauba ja vagunite kättesaamiseks esitab Kaubasaaja esindaja oma isikut ja volitusi tõendavad dokumendid. Kaupa ei väljastata enne kliendi esindaja isiku ja tema volituste kindlakstegemist.
- 2.2.15 Klient võib vagunite laadimise ja tühjendamise ning manöövr töö korraldamise kohustuse täitmise teha ülesandeks kolmandatele isikutele, jäädes seejuures Edelaraudtee AS ees vastutavaks.
- 2.2.16 Kliendi poolt esitatud kirjaliku taotluse alusel või väljastamistakistuse olemasolul jäetakse temale adresseeritud kaubaga vagunid seisma enne sihtjaama saabumist vastavalt Edelaraudtee AS-s ja Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-s kehtivale korrale ja võimalustele.
- 2.2.17 Kui sihtjaamas, teistes jaamades või liikluses olevaid kliendile adresseeritud vaguneid on Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-i raudteeinfrastruktuurile ja/või kliendi poolt laadimistöodeks kasutatavale raudteeinfrastruktuurile kogunenud üle kolmekordse keskmise ööpäevase laadimise normi, on Edelaraudtee AS-l õigus peatada kliendile laadimiseks vagunite etteandmine ja kaupade laadimine. Laadimistöode peatamisest teatatakse kliendile

24 tundi ette.

2.2.18 Veol naaberriiki (Läti või Venemaa) transiitteede osavõtuta maksab veomaksed Eesti territooriumi eest saatja lähtejaamas, veomaksed sihtraudtee eest maksab saaja sihtjaamas. Veol transiitteede osavõtuga on vaja eelnevalt sõlmida leping(ud) ekspedeerijaga(tega), kelle kaudu ettevõtte maksab veomaksed transiitteede eest (v.a füüsilise isiku poolt saadetavad koduesemed).

2.2.19 Eestist saadetava ja Venemaa või Valgevene piiri ületava kauba tollivormistamisega seotud maksed nõutakse sisse kooskõlas Venemaa ja Valgevene tolliseadusandlusega ning Edelaraudtee AS-i kehtiva korraga Edelaraudtee Infrastruktuuri AS lähtejaamade kaudu.

2.3 *Kauba veoks vastuvõtmine.*

2.3.1 Kaubad võetakse kliendilt veoks vastu kooskõlas käesoleva veoeeskirja, tolli- ja teiste antud kauba vedu reguleerivate eeskirjadega.

2.4 *Kauba väljastamine.*

2.4.1 Pärast kõikide maksete tasumist Edelaraudtee ASle antakse kaup ja saatedokumendid sihtjaamas üle kliendile. Kliendil ei ole õigust kauba vastuvõtmisest keelduda, v.a SMGS art 17 § 1 toodud juhul.

2.5 *Vagunite ja konteinerite plommimine.*

2.5.1 Rahvusvahelises ühenduses saadetavate vagunite ja konteinerite plommimise kord on toodud SMGSis (art 9 § 8 ja lisa 8 § 15), **“Kaubaveo eeskirja” (Moskva Transport 1983) jaos 5** (kehtib osas, mis ei ole vastuolus SMGS sätetega) ja käesolevas korras.

2.5.2 Kohalikus ühenduses saadetavate vagunite ja konteinerite plommimise kord on toodud **“Kaubaveo eeskirja” (Moskva Transport 1983) jaos 5** (v.a §-id 3, 11 (polüetüleenplommide osas), 15, 18, 19, 22, 23 ja lisa) ja käesolevas korras.

2.5.3 Tinaplommid

2.5.3.1 Plommidel peavad olema järgmised selged tähised:

- 1) lähtejaama nimetus (vajaduse korral nimelühend) ja lähteraudtee nimelühend (EVR);
- 2) kontrollmärk;
- 3) saatja lühendnimetus.

2.5.3.2 Plommi kontrollmärk peab koosnema ühest tähest ja kolmest numbrist. Kui vagunile pannakse mitu plommi, siis peab igaljuhul olema sama kontrollmärk.

2.5.3.3 Kõigil ühe ööpäeva jooksul ühe kliendi poolt veoks esitatavatel vagunitel peavad plommide kontrollmärgid erinema teiste vagunite plommide kontrollmärkidest.

2.5.4 Plommsulgurid

- 2.5.4.1 Kaupade loetelu, mille saatmisel Edelaraudtee Infrastruktuuri AS lähtejaamadest rahvusvahelises ja kohalikus ühenduses tuleb vagunid ja konteinerid plommida tingimata teatud tüüpi plommsulguritega, kehtestab AS EVR Cargo.
- 2.5.4.2 Plommsulgurid peavad vastama **1999.a. “Eeskirjadele plommsulgurite kasutamiseks kaubaveol vagunites ja konteinerites ERÜ ja Balti riikide raudteeliinidel”**.
- 2.5.4.3 Iga konkreetse plommsulguri tüübi kasutamine vagunite ja konteinerite plommimiseks lubatakse ja kehtestatakse Edelaraudtee AS poolt. On keelatud kasutada plommsulgureid, millel puudub Edelaraudtee AS heakskiit.
- 2.5.4.4 Kui vagunile või konteinerile pannakse mitu plommsulgurit, siis peab igaühel olema erinev kontrollmärk.

2.6 Saatekirjade täitmine.

- 2.6.1 Rahvusvahelised veod vormistatakse SMGS saatekirjaga. SMGS saatekirja vorm ja selle täitmise kord on toodud SMGSis (**lisad 12.1-12.6, 13.1, 13.2 jm**).
- 2.6.2 Riigisisised veod vormistatakse kohaliku veo saatekirjaga (KS) või elektroonilise kohaliku veo saatekirjaga (E-KS). KS ja E-KS saatekirjade vorm ja nende täitmise kord kehtestatakse Edelaraudtee AS poolt.

2.7 Deklareeritud väärtusega kaupade vedu.

- 2.7.1 Kaubasaatja võib avaldada saatekirjas kauba väärtuse ka juhul, kui eeskirjades ei ole kehtestatud kohustuslikku kauba väärtuse avaldamise nõuet.

2.8 Kauba loomuliku kao normid.

- 2.8.1 Kauba puudujäägiks ei loeta eeskirjades sätestatud kauba koguse vähenemist nende loomulike omaduste tõttu (SMGS 5.jagu art 24).

2.9 Vedudega kaasnevad arveldused.

- 2.9.1 Kaubavedudega seotud teenustasude ja lisamaksete arvestust peetakse Edelaraudtee Infrastruktuuri AS kaubajaamades koostatavate arvete põhjal.
- 2.9.2 Veoteenuse osutamise kuupäevaks on saabuva kauba puhul veose sihtjaama saabumise kuupäev ja väljuva kauba puhul selle veoks vastuvõtmise kuupäev.
- 2.9.3 Etteandmise-äratoomise, manöövritöö ja vagunite kasutamise teenustel on teenuse osutamise kuupäevaks alusdokumendi sulgemise kuupäev. Muude lisateenuste osas on teenuse osutamise kuupäevaks alusdokumendi kuupäev.

2.10 Haruteede ekspluateerimine.

- 2.10.1 Raudtee-ettevõtjate haruteede ekspluateerimine toimub õigusaktidega ettenähtud korras ning vastavalt Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-ga sõlmitud kokkulepetele.

2.10.2 Vagunite etteandmine raudtee-ettevõtjate haruteele ning haruteelt äratoomine toimub vastavalt kokkulepetele.

2.10.3 Edelaraudtee AS-l on õigus keelduda vagunite etteandmisest või äratoomisest raudtee-ettevõtja haruteelt, kui raudtee-ettevõtjal puudub kokkulepe harutee ekspluateerimise osas Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-ga või rikub ta harutee ekspluateerimisel õigusaktidega kehtestatud tingimusi.

2.10.4 Vagunite seisuaja arvestus haruteel

2.10.4.1 Vagunite haruteel viibimise aega arvestatakse vastavalt Edelaraudtee ASs kehtivale **“Kaubavagunite kasutusaja ja tasu arvestamise korrale” ning “Kaubaveomaksete arvestamise juhendile”**.

2.11 Kaupade kohaletoomimise tähtaeg.

2.11.1 Veolepingu täitmise tähtaeg sätestatakse eeskirjades (SMGS 2. jagu art 14).

2.11.2 Kohalikul veol lisatakse ülalnimetatud tähtajale kolm ööpäeva alates kauba veoks vastuvõtmise päevale järgnevast päevast.

2.11.3 Tolli- või muude eeskirjade täitmine võib muuta veolepingu täitmise tähtaega.

2.12 Veolepingu muutmine ja kaupade ümberadresseerimine.

2.12.1 Üldsätted

2.12.1.1 Kliendi kirjalikul tellimisel muudab Edelaraudtee AS koostöös AS-ga EVR Cargo veolepingut (s.o kaubasaaja või sihtjaama muutmine). Kaubasaaja muutmine tollitransiidveol on lubatud tolli eelneval kooskõlastusel.

2.12.1.2 Veolepingu muutmine rahvusvahelisel kaubaveol on reglementeeritud SMGS 4. jao artikliga 20.

2.12.1.3 Veolepingu muutmine kohalikul kaubaveol on reglementeeritud võlaõigusseaduse §-dega 785 ja 786 ning „Kaubaveo eeskirja” (Moskva, Transport 1983) jaoga 17.

2.12.1.4 Veolepingu muutmine toimub Edelaraudtee ASs kehtestatud korras.

2.12.1.5 Veolepingu muutmine on tasuline. Veolepingu muutmise tasu arvestatakse ainult juhul, kui veolepingu muutmise jaam (s.o jaam, kus saatekirjas tehakse vastavad muudatused) asub Eesti territooriumil ning veolepingu muutmine leiab tegelikult aset.

2.13 Kaubavagunite kasutusaja ja -tasu arvestamine.

2.13.1 Kaubavagunite kasutusaja arvestamise kord kehtestatakse Edelaraudtee AS poolt.

2.13.2 Kliendil on õigus kasutada vagunit tasuta 12 (kaksteist) tundi alates Edelaraudtee AS üleandmiseks valmisoleku hetkest.

2.13.3 Vaguni kasutustasu arvestamisel nimetatud aega ja Edelaraudtee AS süül üleandmisel aset leidnud viivitust kasutusaja hulka ei arvata.

2.13.4 Edelaraudtee AS veoeskirjas sätestatud juhtudel (sh peamiselt kliendi soovil) ja korras võib vaguneid jätta enne sihtjaama seisma, kui tolli- või muud eeskirjad ei sätesta teisiti. Vagunite seismajätmine kliendi soovil või asjaolude tõttu, mille eest klient vastutab või milliste esinemise riski ta kannab, on tasuline.

2.14 Aktide koostamine.

2.14.1 Info säilitamiseks veol asetleidnud sündmuste või tuvastatud asjaolude kohta koostab Edelaraudtee AS nõuetekohaseid akte (sh kommertsaktid, üldvormi aktid) sündmuse või asjaolu kohta käesolevas eeskirjas sätestatud juhtudel ja korras.

2.15 Kaupade laadimise ja kinnitamise tehnilised tingimused.

2.15.1 Kaupade laadimisel ja kinnitamisel ning mahalaadimisel juhendatakse alljärgnevatest dokumentidest: **SMGS lisa 14, “Kaupade laadimise ja kinnitamise tehnilised tingimused” (Moskva, Transport 1990), “Ebagabariitsete ja raskekaaluliste veoste veo juhend SRÜ ja Balti riikide raudteedel” (Moskva, 2007) ja GOST 22235-76. Üldnõuded kaubavagunite säilivuse tagamiseks laadimisel-tühjendamisel ja manöövr tööde teostamisel 1520 mm rööpmelaiusega magistraalraudteedel.**

2.16 Vagunite kommertsülevaatus

2.16.1 Vagunite kommertsülevaatus seisneb nende välises ülevaatamises, kusjuures põhitähelepanu pööratakse:

2.16.1.1. plommide (plommsulgurite) ja nendel olevate jäljendite olemasolule vastavalt saatekirja (vagunilehe) andmetele;

2.16.1.2. kauba kaotsimineku, vigastuste ja varguse jälgede puudumisele. Kui laaditud vagunite kliendile üleandmisel avastatakse kommertskorratusi, siis koostatakse SMGS art 18 alusel kommertsakt.

2.16.2 Laadimiseks antava tühja vaguni kommertskõlblikkuse teeb kindlaks klient.

2.16.3 Vagunite vastuvõtmisel kliendilt kontrollitakse välise ülevaatusel teel:

2.16.3.1. vaguni kere kommertskorrasolekut, vaguni luukide ja uste suletust, kauba veol ventileerimisega – luukide kinnituse õigsust;

2.16.3.2. plommide (plommsulgurite) olemasolu, nende korrasolekut ja nende jäljendite vastavust saatja ja lähtejaama nimetusele ja saatekirjas toodud andmetele;

2.16.3.3. kaupade paigaldamise ja kinnitamise õigsust lahtisel veeremil, kauba kaotsimineku ning kauba või pakendi nähtavate vigastuste puudumist.

2.16.3.4. autode, traktorite jm masinate ettevalmistust veoks (kas kergestipurunevad osad on kaitstud, kergesti äravõetavad osad on maha võetud ja pakitud), plommide olemasolu kabiinidel, kapottidel ja pakiruumidel, plommide korrasolekut, kohtade arvu vastavalt

saatekirjal näidatud andmetele, transpordimarkeeringu olemasolu jne;

- 2.16.3.5. vaguni numbri vastavust saatekirjal näidatule, samuti saatekirjal näidatud kauba kaalu vastavust vaguni kandevõimele;
  - 2.16.3.6. tühja vaguni puhastamist kauba jäätmetest ja prahist, kinnituse rekvisiitide ning plommide (plommsulgurite) mahavõtmist ja kriidimärgistuse eemaldamist, platvormide äärelaudade kinnitamist, vagunite uste ja luukide sulgemist, tsisternide, punker-poolvagunite ja hopperite määratud pealispindade puhastamist, tsisternide väljavalamisseadiste ja ülemiste luukide kaante sulgemist, punker-poolvagunite punkrite kinnitamist konkshaaratsitega;
  - 2.16.3.7. keemiakaupade veoks ette nähtud tühjade eristsisternide, samuti omaniku- või renditud tsisternide kuplikaante riivistust ja plommide (plommsulgurite) olemasolu neil;
  - 2.16.3.8. teisi tegureid, mis on ette nähtud Rongide ja vagunite kommertsülevaatuse eeskirja või teiste antud eeskirja lisades toodud dokumentidega.
- 2.16.4 Vagunite kommertsülevaatus teostavad selleks Edelaraudtee AS ja kliendi poolt määratud töötajad.
- 2.16.5 Kui vagunite vastuvõtmisel avastatakse ülalpool nimetatud puudusi, siis koostab Edelaraudtee AS vastutav töötaja üldvormiakti, kus näidatakse kommertskorratusega vaguni number, selle korratuse iseloom ja vagun jäetakse kliendi vastutusele kommertskorratuse kõrvaldamiseni.

3 III peatükk. ERINEVATE KAUBALIIKIDE VEOTINGIMUSED

3.1 *Teravilja ja muude kaupade vedu puistena (lahtiselt).*

- 3.1.1 Puistena (lahtiselt) veetakse kaupu, mis kujutavad endast teatava sõredusega (puistuvusega) fraktsiooniliste koostisosade ühtlast massi.
- 3.1.2 Jahu veetakse puistena (lahtiselt) erilistes jahuveo-vagunites, mis on varustatud õhutussüsteemiga. Puistena (lahtiselt) veetavad viljakaubad (rukis, nisu, kaer, oder, tatar, hirss, sorgo, mais, kaunviljad, riis, õlitaimede seemned, hiirehernes, terajäätmed), kliid ja jahutööstuse jäätmed veetakse teraviljahopperites.
- 3.1.3 Päevalilleseemned niiskusega kuni 8%, muude õlitaimede seemned niiskusega kuni 10%, muud viljakaubad niiskusega kuni 16% veetakse üldtingimustel. Suurema niiskusega ülalmainitud kaubad veetakse Riikliku Taimetoodangu inspeksiooni poolt määratud ja Edelaraudtee ASga kooskõlastatud tingimustel.
- 3.1.4 Fütosanitaarsele kontrollile kuuluvate kaupade vedu toimub vastavalt fütosanitaarsele kontrollile kuuluvate kaupade veo korrale. Teraviljahoppereid tuleb pesta pärast mitteviljakaupade mahalaadimist. Vaguni pesemise korral oma jõududega esitab kaubasaaja raudteejaamale õiendi vaguni pesemise kohta.
- 3.1.5 Sademete eest kaitsmist nõudvaid ja pudenevaid kaupu (nt tsement, lubi, mineraalväetised, apatiit, kips, kriit) veetakse tsemendi-, väetise-, apatiidihopperites ja spetsialiseeritud kinnistes vagunites. Sademete eest kaitsmist mittenõudvaid kaupu (nt maak, süsi, liiv, killustik, kruus, turvas, räbu) veetakse lahtisel veeremil ja spetsialiseeritud vagunites. Nimetatud kaupade vedu kinnise põhjaga poolvagunites lubatakse ainult vagunikalluti või mehhaniseeritud mahalaadimise muude vahendite olemasolul kaubasaajal.
- 3.1.6 Puistena (lahtiselt) kauba veol kinnise põhjaga poolvagunites kannab kaubasaatja saatekirja lahtrisse "Saatja märkused" märke: "Vedu kinnise põhjaga poolvagonis on saajaga kooskõlastatud. Mahalaadimise seadmed on olemas".
- 3.1.7 Puistena (lahtiselt) kauba veol kannab kaubasaatja saatekirja lahtrisse "Kohtade arv" alljärgneva märke: "Puistena".
- 3.1.8 Enne puistena või kuhjas (lahtiselt) veoks ette nähtud kauba pealeladimist võtab kaubasaatja meetmed vaguni konstruktsioonipilude lappimiseks kauba teekonnal rööbasteedele mahajooksmise ja keskkonna reostuse vältimise eesmärgil.
- 3.1.9 Kuhjas (lahtiselt) kaupade veo eeskiri on toodud "**Kaubaveo eeskirja**" (**Moskva Transport 1983**) jaos 19. Selle lisas 4 on toodud nende kaupade nimekiri, mille mahalaadimise järel on vaguni pesemine kohustuslik, sõltumata sellest, kas kaup oli taaras või mitte (v.a klaaspudelid) ning kas kohtade arv oli määratud või mitte.

3.2 *Lahtisel veeremil kaupade vedu.*

3.2.1. Edelaraudtee AS lubab lahtisel veeremil vedada kaupu, mille loetelu kinnitab AS EVR Cargo. Kaupu, mida antud loetelus nimetatud pole, võidakse lubada vedada lahtisel veeremil eritingimustel.

Lahtisel veeremil vedada lubatavad ohtlikud kaubad ja nende veotingimused kehtestatakse ohtlike kaupade veoeskirjaga (s.o **SMGS lisa 2**).

3.2.2. Kaubasaatja valib lahtise veeremi liigi sõltuvalt veetavast kaubast, peale- ja mahalaadimise tingimustest ning laadimisseadmete ja -mehhanismide olemasolust.

3.2.3. Kauba pakendamise vajadusel kasutatakse sõltuvalt kauba omadustest transporditaarat, mis vastab standarditele või taarale ja pakendile esitatavaid nõudeid sisaldavatele tehnilistele tingimustele. Paberist, pürgamiinist ja muust kergsüttivast materjalist välispakendis kaupade vedu lahtisel veeremil ei ole lubatud.

3.2.4. Loetelus toodud peenfraktsioone sisaldavate kaupade lahtisel veeremil vedamise võimalikkuse määrab kaubasaatja.

Enne peenfraktsioone sisaldavate kaupade laadimist peab kaubasaatja veenduma selles, et esitatava kauba vedu antud veeremil ei põhjusta kauba kadu ega raudtee ja keskkonna reostust. Kui platvormi või vagunikere korrasolekul on kauba kadu võimalik konstruktsioonipilude kaudu, siis võtab kaubasaatja lisameetmed kauba säilivuse tagamiseks.

Peenfraktsioone sisaldavate kaupade lahtisele veeremile laadimisel on kaubasaatja kohustatud võtma meetmed kauba liikumisel peenosakeste ja laadimisel üle vaguni poortide ("mütsiga") ulatuva kauba pudenemise vältimiseks. Üldmärgitud meetmed töötab kaubasaatja välja iga kauba liigi kohta. Kauba pind peab olema tasandatud ja tihendatud vastavalt kauba laadimise ja kinnitamise tehnilistele tingimustele. Seejuures peab "mütsil" olema ristlõikes trapetsi kuju. Pärast kauba tihendamist ei tohi "mütsi" alus olla poolvaguni kere ülemisest vöötalast kõrgem.

3.2.5. Mineraalsete ehitusmaterjalide laadimise korral üle poolvaguni poortide peab kauba "mütsi" alus olema poortide kõrgusest vähemalt 50 mm madalam.

3.2.6 Lahtisel veeremil kauba vedu reglementeerivad veel **SMGS art 4 (raskekaalulised, ülemõõdulised kaubad, kaubad transportööridel)**, lisa 7 “Autode ja traktorite veo eeskiri”, lisa 11 “Veopakmes kaupade veo eeskiri”, lisa 21 “Autorongide, teisaldatavate autofurgoonide (autoveomahutite) ja poolhaagiste veo eeskiri”, lisa 14 “Kaupade vagunis ja konteineris paigaldamise ja kinnitamise eeskiri”.

3.3 *Kaupade vedu saatja/saaja saaturite saatel.*

3.3.1 Saatja/saaja saaturite saatel rahvusvahelises ühenduses kaupade veo eeskiri on toodud **SMGS lisa 3** ja “**Kaubaveo eeskirja**” (**Moskva Transport 1983**) jaos 21 (kehtib osas, mis ei ole vastuolus SMGS lisa 3 sätetega).

3.3.2 Saatja/saaja saaturite saatel kohalikus ühenduses kaupade veo eeskiri on toodud “**Kaubaveo eeskirja**” (**Moskva Transport 1983**) jaos 21.

3.4 Universaalkonteinerites kaupade vedu.

- 3.4.1 Universaalkonteinerites kaupade rahvusvahelises ühenduses veo eeskiri on toodud **SMGS lisas 8.**
- 3.4.2 Universaalkonteinerites kaupade kohalikus ühenduses veo eeskiri on toodud "**Kaubaveo eeskirja**" (Moskva Transport 1983) jaos 25.
- 3.4.3 Universaalkonteinerite kohta arvestuse pidamisel täidetakse aruandlusvorme vastavuses **24.09.1999 vastavasisulise juhendi** sätetele.

3.5 Erikonteinerites kaupade vedu.

- 3.5.1 Erikonteinerites kaupade rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikidega veo eeskiri on toodud **SMGS lisas 8.**
- 3.5.2 Erikonteinerites kaupade rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikide hulka mittekuuluvate riikidega veo eeskiri on toodud **SMGS lisas 8.**
- 3.5.3 Erikonteinerites kaupade kohalikus ühenduses veo eeskiri on toodud "**Kaubaveo eeskirja**" (Moskva Transport 1983) jaos 26.

3.6 Transportpakettides kaupade vedu.

- 3.6.1 Transportpakettides kaupade rahvusvahelises ühenduses veo eeskiri on toodud **SMGS lisas 11.**
- 3.6.2 Transportpakettides kaupade kohalikus ühenduses veo eeskiri on toodud "**Kaubaveo eeskirja**" (Moskva Transport 1983) jaos 27.

3.7 Külmuvate kaupade vedu.

- 3.7.1 Külmuvate kaupade veo eeskiri on toodud "**Kaubaveo eeskirja**" (Moskva Transport 1983) jaos 30.

3.8 Kiiresti riknevate kaupade vedu

- 3.8.1. Külmutusvagunitest kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikidega on toodud **2006.a. juhendis «Külmutusvagunitest kiiresti riknevate kaupade vedude teenindamise juhend Sõltumatute Riikide Ühendusse kuuluvate riikide, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Eesti Vabariigi raudteeliinidel.**

Termosvagunitest kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikidega on toodud **2007.a. juhendis «Termosvagunitest kiiresti riknevate kaupade vedude kord Sõltumatute Riikide Ühendusse kuuluvate riikide, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Eesti Vabariigi raudteeliinidel».**

Külmutusvagunitest ümberehitatud vagunitest kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikidega on toodud **2004.a. juhendis «Külmutusvagunitest ümberehitatud vagunitest ekspluateerimise kord ja nendes**

vagunites toidukaupade, üksikute kiiresti riknevate kaupade ja teiste kaupade veotingimused”.

Külmutuskonteinerites kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikidega on toodud **2004. a. juhendis “Kaubaveotingimused omanike suurkülmutuskonteinerites spetsialiseeritud platvormhaagenditel rahvusvahelises ühenduses”.**

Universaalkonteinerites kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikidega on toodud **2008.a. juhendis «Universaalkonteinerites kiiresti riknevate kaupade vedude kord Sõltumatute Riikide Ühendusse kuuluvate riikide, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Eesti Vabariigi raudteeliinidel».**

Universaalsetes kinnistes vagunites kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikidega on toodud **SMGS lisas 4**. Peale selle, **1998.a. juhend nr DC-1997 “Kiiresti riknevate kaupade vedude teenindamise juhend”** on soovituslikuks kasutamiseks kaubasaatjale (kohustuslikule täitmisele see ei kuulu).

3.8.2. Kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri rahvusvahelises ühenduses SRÜ ja Balti riikide hulka mittekuuluvate riikidega on toodud **SMGS lisas 4**.

3.8.3. Kiiresti riknevate kaupade veo eeskiri kohalikus ühenduses on toodud **“Kaubaveo eeskirja” (Moskva Transport 1983) jaos 31**.

3.9. Elusloomade ja -lindude vedu

3.9.1. Elusloomade ja -lindude rahvusvahelises ühenduses veo eeskiri on **toodud SMGS lisades 3, 4 ja “Kaubaveo eeskirja” (Moskva Transport 1983) jaos 32** (kehtib osas, mis ei ole vastuolus SMGS lisade 3 ja 4 sätetega).

3.9.2. Elusloomade ja -lindude kohalikus ühenduses veo eeskiri on toodud **“Kaubaveo eeskirja” (Moskva Transport 1983) jaos 32**.

3.9.3. Elusloomade ja -lindude veol täidetakse veterinaarkontrollile kuuluvate kaupade veo eeskirja (vt p 3.11).

3.10. Veterinaarkontrollile kuuluvate kaupade vedu

Veterinaarkontrollile kuuluvate kaupade (sh. elusloomad ja -linnud) vedu kolmandast riigist Eestisse ja transiidina kolmandasse riiki toimub selleks ettenähtud piiripunktide kaudu. Eksporti on lubatud teostada kõikide rahvusvaheliseks liikluseks avatud piiripunktide kaudu. Kaupade loetelu, mis kuuluvad veterinaarkontrolli alla, kinnitab põllumajandusminister. Kaubaga peab kaasas olema nõuetele vastavad sertifikaadid ja dokumendid.

3.11. Fütosanitaarsele kontrollile kuuluvate kaupade vedu

Fütosanitaarsele kontrollile kuuluvate kaupade vedu kolmandast riigist Eestisse toimub selleks ettenähtud piiripunktide kaudu (loetelu kehtestab põllumajandusminister). Vastavalt Taimkaitseesadusele toimub taimede, taimsete saaduste ja muu objekti sissevedu fütosanitaarsertifikaadi alusel või lihtsustatud korral ilma fütosanitaarsertifikaadita. Kaupade loetelu, mis nõuavad päritolu riigi fütosanitaarsertifikaati, ja kaupade loetelu, mis ei nõua

füto-sanitaarsertifikaati kehtestab põllumajandusminister. Kaupade veol Eestist kolmandatesse riikidesse peavad kaup ja saatedokumendid vastama sihtriigi nõuetele.

3.12. Kaupade tollitransiitveole vormistamise kord

Kaupade tollivormistus toimub vastavalt Euroopa Ühenduse Tolliseadustikule ja Tolliseadustiku rakendussätetele. Kolmandatest riikidest saabuvate kaupade ja kolmandatesse riikidesse lähetatavad kaubad allutatakse tollitransiitveole, mida korraldab printsipaal, kelleks võib olla vastavat luba omav isik. Tollitransiitvedu toimub koosõlas Ühistransiidi Konventsiooni sätetele. Kaupade vedu Euroopa Liidu liikmesriikide vahel, ilma väljumiseta kolmandatesse riikidesse, toimub üldjuhul ilma tollivormistusega.

3.14 Ohtlike kaupade vedu

3.14.1 Ohtlike kaupade vedu toimub vastavuses kehtivate õigusaktidega ning **rahvusvaheliste raudteevedude konventsiooni (COTIF) lisa RID (Regulations Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail)** ja **rahvusvahelise raudteekaubaveo kokkuleppe (SMGS) lisaga 2 “Ohtlike kaupade veoeskiri”**. Peale selle, juhitudakse „**Tsisternvagunites ja naftabituumeni veoks ette nähtud punkervagunites vedelkaupade veoeskirjast**“ (Moskva, 2009) osas, mis ei ole vastuolus SMGSiga.

3.14.2 Põhiliste ohtlike kaupade ohukaardid on toodud **väljaandes “Ohukaardid” (Moskva, 2009)** ning on Internetis kättesaadavad aadressil www.evr.ee, Veokorraldus / Regulaatsioonid kasutajale / Ohtlike kaupade veokorraldus ja ohukaardid.

3.14.3 Ohtliku kauba saatja on lisaks võlaõigusseaduse § 777 sätetatule kohustatud:

- andma veoks üle ainult kaupa, mille vedu on lubatud;
- klassifitseerima ohtliku kauba;
- pakkima ja tähistama ohtliku kauba vastavalt kehtivatele eeskirjadele;
- heastama oma tegevusest/tegevusetusest/hooletusest tulenevalt põhjustatud varalise ja/või mittevaralise kahju.

3.14.4 Kui Edelaraudtee AS-le ei olnud kauba vastuvõtmisel teatatud, et kaup on ohtlik ning see võib ohustada inimeste elu, tervist, keskkonda või põhjustada muud kahju, on Edelaraudtee AS-l järgmised õigused:

- tagastada kaup saatjale;
- mahalaadida kaup lattu või vajadusel korraldada selle hävitamine, neutraliseerimine, ilma selle väärtuse hüvitamise kohustuseta;
- nõuda kaubasaatjalt sisse kulud, mida Edelaraudtee AS, Edelaraudtee Infrastruktuuri AS, AS EVR Cargo, AS EVR Infra ja AS Eesti Raudtee kandis eelmistes punktides kirjeldatud tegevuste käigus.

3.14.5 Klient on kohustatud:

- ohtlike kaupade käitlemisel rakendama vajalikke abinõusid nendest tuleneda võiva kahju vältimiseks, arvestades ohtliku kauba kogust ja ohtlikkust;
- aitama kaasa Päästeametit ja/või Edelaraudtee AS-i kliendi poolt saadetud või tema aadressil saabuva ohtliku kaubaga avariolukorra likvideerimisel;
- pidama käideldavate ohtlike kemikaalide arvestust, säilitama arvestusdokumente 10 aastat;
- teavitama Kemikaalide Teabekeskust teavitamisele kuuluvatest kemikaalidest;

- täitma muid Europa Parlamendi ja EL Nõukogu määruses 304/2003, muudes asjakohastes ühenduse õigusaktides ning Kemikaaliseadusega ette nähtud kohustusi.

3.15 Ohutute vedelkaupade vedu tsisternides ja punker-poolvagunites

Ohutu vedelkauba vedu tsisternis või punker-poolvagunis reglementeeritakse põhiliselt **„Tsisternvagunites ja naftabituumeni veoks ette nähtud punkervagunites vedelkaupade veoeskirjaga“ (Moskva, 2009).**

3.16 Eritingimused vedelkaupade veol tsisternides ja punker-poolvagunites

3.16.1 Vedelkaupade peale- ja mahalaadimine tsisternidesse(st) ja punker-poolvagunitesse(st) toimub kliendi laadimiskohtades (terminaalides), mis on varustatud spetsiaalsete hoidlate, laadimisseadmete ja tuleohutuseeskirjade täitmiseks vajalike vahenditega ning vastavad keskkonnakaitse nõuetele.

3.16.2 Tsisternides ja punker-poolvagunites on lubatud vedada vaid neid vedelkaupu, mis on loetletud vastavas veoeskirjas:

- ohutud kaubad – **„Tsisternvagunites ja naftabituumeni veoks ette nähtud punkervagunites vedelkaupade veoeskiri“ (Moskva, 2009),**
- ohtlikud kaubad – **SMGS lisa 2.**

3.16.3 Tühjendatud, kuid puhastamata (aurutamata) tsisternid, sõltumata nende kuuluvusest, veetakse samade ohumärkidega, millega neid veeti laadituna. Tühjendatud ja puhastatud (aurutatud) tsisternidelt tuleb ohumärgid eemaldada (või kinni katta).

3.16.4 Tühjad omanikutsisternid ja raudteeadministratsioonidelt üürile/rendile võetud tsisternid, tühjad laadimisjaamale (kodujaamale) kuuluvuse kohta tähistusega teatud kauba veoks ettenähtud üldpargi tsisternid ning lennukikütusest või reaktiivmootorikütusest tühjendatud üldpargi tsisternid plommitakse kaubasaaja plommidega.

4 IV peatükk. TASU MÄÄRAMISE, KEHTESTAMISE JA MUUTMISE KORD

- 4.1 Riigisisestel kaubavedudel ja välisvedudel Edelaraudtee AS poolt kasutatavad veomaksete määrad ja nende arvestamise kord on avalikud.
- 4.2 Kaubaveomaksete tasumäärad ning nende arvestamise kord määratakse lähtudes AS-ga EVR Cargo kokku lepitud tingimustest ning Edelaraudtee AS tariifipoliitikast.
- 4.3 Tasu määrad ja arvestamise põhimõtted on kohandatud vastavalt Edelaraudtee AS tingimustele ja on sätestatud Edelaraudtee AS “Kaubaveomaksete arvestamise juhendis” (edaspidi Kaubaveomaksete arvestamise juhend).
- 4.4 Kaubaveomaksete arvestamise juhend kehtestatakse Edelaraudtee AS poolt igaks kaubaveo aastaks. Kaubaveomaksete arvestamise juhendi tasumäärasid ja nende arvestamise korda reglementeerivaid sätteid võidakse muuta kaubaveo aasta jooksul.
- 4.5 Kaubaveomaksete arvestamise juhend avaldatakse mitte hiljem kui 20 päeva enne tema kehtima hakkamist v.a. juhtudel, kui selle avalikustamist takistavad Edelaraudtee AS st mittesõltuvad asjaolud.
- 4.6 Kaubaveomaksete arvestamise juhend avaldatakse Edelaraudtee AS Interneti koduleheküljel aadressil <http://www.edel.ee>.
- 4.7 Kaubaveomaksete arvestamise juhendis määratlemata juhtumite korral on aluseks tariifikokkulepete tingimused ja tasumäärad.
- 4.8 Kaubaveomaksete arvestamise juhendi tasumäärade ja nende arvestamise korrast erinevad kaubaveomaksete tasumäärad ja nende arvestamise kord lepatakse klientidega kokku pikaajaliste koostöölepingutega.
- 4.9 Koostöölepingu tasumäärad on konfidentsiaalsed ja avaldamisele ei kuulu.

5 V peatükk. TASU MUUTMISEST TEATAMISE KORD

- 5.1 Kaubaveotasu määrade ja lisamaksete muudatustest teatatakse 15 päeva enne nende jõustumist, v.a. juhtudel, kui teatamist takistavad Edelaraudteest mittesõltuvad asjaolud.
- 5.2 Kaubaveomakse arvestamise juhendi muude sätete (sh veomaksete arvestamise korra) muutmise teatatakse 20 päeva enne jõustumist.
- 5.3 Muudatused avalikustatakse Edelaraudtee AS Interneti koduleheküljel aadressil <http://www.edel.ee>.

6 VI peatükk. KAUBAVEOTEENUSE KASUTAJA KAEBUSE MENETLEMISE KORD

6.1 Üldsätted.

6.1.1 Pretensioon esitatakse kaubasaatja või kaubasaaja poolt Edelaraudtee AS vastu SMGS kokkuleppes sätestatud alustel ja korras. Veolepingust tuleneva hagi esitamise õigus on isikul, kellel on **SMGS art 29** alusel õigus esitada pretensioon. Hagi võib esitada ainult pärast pretensiooni esitamist **SMGS art 29** kohaselt.

6.1.2 Osutatud teenuse eest esitatud arve kohta võib pretensiooni esitada arve tasunud isik.

6.2 Nõuded pretensiooni vormile ja sisule.

6.2.1 Pretensioon esitatakse loetavas masinakirjas A4 formaadis.

6.2.2 Pretensiooni esitaja kohta peavad olema toodud järgmised andmed:

- 1) füüsilise või juriidilise isiku nimi,
- 2) isiku- või registrikood,
- 3) elu- või asukoht;
- 4) pretensiooni esitaja selgelt väljendatud nõue ja selle põhjendus.

6.2.3 Pretensiooni esitamisel esindaja poolt lisatakse pretensioonile volikiri.

6.2.4 Esitatud pretensioonis peab olema selgelt väljendatud, milliste õigusaktide (õigusakti nimi, artikkel, paragrahv, punkt, alapunkt) rakendamisega rikuti pretensiooni esitaja õigusi ning nõude suurus.

6.2.5 Pretensioonile peavad olema lisatud pretensiooni nõuet tõendavad dokumendid ja asitõendid ning kindlasti saatekirja kliendile kuuluva lehe originaal (koopia esitamisel on Edelaraudtee ASI õigus pretensiooni mitte menetleda).

6.3 Pretensiooni esitamise tähtaja algus ja lõpp

6.3.1 Pretensiooni esitamise tähtaja kulg algab pretensiooni aluseks oleva toiminguga või tehingu tegemise või sündmuse toimumise päevale järgnevast päevast.

6.3.2 Pretensiooni esitamise tähtaeg lõpeb tähtaja viimasel päeval kell 24.00.

6.3.3 Kui tähtaja lõpp langeb puhkepäevale või riiklikule pühale, lõpeb tähtaeg puhkepäeval või riiklikul pühal.

6.3.4 Pretensioon loetakse tähtajaliselt esitatuks, kui see on tähtaja jooksul Edelaraudtee ASle üle antud ja registreeritud vastavalt kehtivale korrale ning seda ei ole käesolevas korras sätestatud alustel tagastatud läbivaatamatult.

6.3.5 Pärast tähtaja lõppemist esitatud pretensioon ja muud dokumendid jäetakse läbi vaatamata ja tagastatakse esitajale.

6.4 *Tähtaja peatumine.*

- 6.4.1 Pretensiooni esitamise tähtaja kulg peatub pretensiooni saabumise kuupäevast ja jätkub pretensiooni vastuse postitamise kuupäeval.
- 6.4.2 Pretensiooni esitamise tähtaja kulg ei peatu, kui pretensioon tagastatakse läbivaatamatult 15 päeva jooksul alates pretensiooni saabumise kuupäevast.

6.5 *Pretensiooni tagastamine läbivaatamatult.*

- 6.5.1 Edelaraudtee AS tagastab pretensiooni läbivaatamatult, kui:
- 1) selle lahendamine ei kuulu tema pädevusse;
  - 2) selle kohta on samade poolte vahel sama eseme osas samal alusel olemas teise poole loobumine või poolte vaheline kokkulepe või on antud pretensioon eelnevalt lahendatud;
  - 3) selle saaja menetluses on samade poolte vahel vaidlusasi sama eseme või toimingu kohta samal alusel;
  - 4) selle on huvitatud isiku nimel esitanud isik, kellel ei ole selleks volitust;
  - 5) selle esitamise tähtaeg on möödunud või selles sisalduv nõue ei ole veel muutunud sissenõutavaks;
  - 6) sellele ei ole lisatud kõiki vajalikke dokumente või dokumendid ei ole esitatud nõuete kohaselt (nt saatekirja originaali asemel on esitatud koopiat vmt).

6.6 *Eksperti kaasamine.*

- 6.6.1 Huvitatud poolel on õigus kaasata eriteadmisi nõudvate asjaolude, kui need ei ole õiguslikku laadi, selgitamiseks ekspert.
- 6.6.2 Ekspert valitakse poolte kokkuleppel isikute hulgast, kellel on arvamuse esitamiseks vajalikud teadmised ja kogemused ning kes on ekspertiisi tegemiseks andnud oma nõusoleku. Kokkuleppe mittesaavutamisel võib kumbki pool valida oma eksperdi, ühe poole nõudmisel valivad eksperdid konsensuse alusel kolmanda eksperdi.
- 6.6.3 Pooltel on õigus eksperdile esitada küsimusi. Küsimused, mille kohta eksperdi arvamust soovitakse, vormistatakse kirjalikult.
- 6.6.4 Ekspert võib arvamuse andmiseks tutvuda vajalikus ulatuses asjassepuutuvate materjalide ja dokumentidega.
- 6.6.5 Ekspert annab esitatud küsimustes objektiivse ja põhjendatud arvamuse kirjalikult. Arvamus peab sisaldama uuringute üksikasjalikku kirjeldust, uuringute tulemusena tehtud järeldusi ja põhjendatud vastuseid esitatud küsimustele. Ekspert kirjutab arvamusele alla.
- 6.6.6 Kui on mitu eksperti ja eksperdid jõuavad ühesugusele arvamusele, koostavad nad ühisarvamuse. Kui eksperdid ühesugusele arvamusele ei jõua, esitavad nad arvamuse eraldi.
- 6.6.7 Ekspert võib arvamuse andmisest keelduda, kui esitatud andmed on puudulikud või kui tal ei ole arvamuse andmiseks vajalikke teadmisi. Sel juhul esitab ekspert kirjaliku põhjenduse arvamuse andmisest keeldumise kohta.
- 6.6.8 Pärast eksperdi kirjaliku arvamusega tutvumist võivad pooled eksperdile arvamuse täpsustamiseks esitada asjassepuutuvaid küsimusi.

- 6.6.9 Eksperdi ilmumise suulisele küsitlemisele tagab eksperdi kaasanud pool.
- 6.6.10 Eksperdi kaasamise kulud kannab antud juhtumi vastutav pool või vastutava poole puudumisel eksperdi kaasanud pool.

6.7 *Komisjoni moodustamine.*

- 6.7.1 Huvitatud poole taotlusel moodustavad pooled juhtumi asjaolude selgitamiseks kuni 5-liikmelise komisjoni, mida juhivad Edelaraudtee AS esindaja.
- 6.7.2 Komisjoni liikmel on õigus tutvuda asjassepuutuvate materjalide ja dokumentidega. Kui uurimisse on kaasatud ekspert, on komisjoni liikmel õigus esitada eksperdile küsimusi.
- 6.7.3 Komisjon koostab juhtunu kohta kirjaliku ettekande. Ettekanne peab sisaldama uuringute üksikasjalikku kirjeldust, tehtud järeldusi ja põhjendusi, millele kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed. Juhul, kui komisjoni liige jääb eriarvamusele, on ta kohustatud esitama kirjalikult eriarvamuse, mis lisatakse ettekandele. Eriarvamuse esitamata jätmine võrdsustatakse komisjoni ettekandega nõustumisega.

6.8 *Tõendid.*

- 6.8.1 Tõendiks pretensiooni lahendamisel on igasugune teave, mis on kaubavedusid reguleerivates õigusaktides sätestatud vormis ja mille alusel tehakse kindlaks poolte nõuded ja vastuväited, põhjendavad asjaolud või nende puudumine, samuti muud asja õigeks lahendamiseks tähtsad asjaolud.
- 6.8.2 Tõendiks võib olla isiku seletus, dokumentaalne tõend, asitõend, paikvaatlus ning eksperdi arvamus.
- 6.8.3 Pooled peavad tõendama neid asjaolusid, millele tuginevad nende nõuded ja vastuväited.
- 6.8.4 Tõendeid hindavad pooled igakülselt, täielikult ja objektiivselt, juhindudes kaubavedusid reguleerivatest õigusaktidest. Ühelgi tõendil ei ole ette kindlaksmääratud jõudu.
- 6.8.5 Dokumentaalsed tõendid on igasugused kirjalikud, kirjalikku taasesitamist võimaldavad, pildistamisega või video- või muu andmesalvestusega jäädvustatud dokumendid, mis sisaldavad andmeid tähtsate asjaolude kohta asja lahendamisel ja mida on võimalik esitada tajutaval kujul.
- 6.8.6 Kirjalik dokument esitatakse originaali või kinnitatud koopiana, kui ei ole sätestatud originaali esitamise nõuet (nt **SMGS art 29 § 7**). Kui dokument on esitatud koopiana, on Edelaraudtee ASI õigus nõuda originaali esitamist.
- 6.8.7 Originaali esitamisel koos kinnitatud koopiaga võib õigusaktides sätestatud juhtudel originaali tagastada ja jätta materjalide juurde kinnitatud koopia.
- 6.8.8 Pool, kes esitab dokumentaalse tõendi või taotleb selle väljanõudmist teiselt poolelt või taotleb paikvaatluse tegemist, peab märkima, milliseid asjaolusid antud asjas ta soovib selle tõendiga tõendada ja tõendit kirjeldama. Taotlus esitatakse teisele poolele kirjalikult.

- 6.8.9 Tõendi esitamisest keeldumist peab kohustatud pool põhjendama. Põhjendamatu keeldumise korral loetakse tõendatuks need asjaolud, mille tõendamiseks tõendi esitamist taotleti.
- 6.8.10 Poole taotlusel võib teha paikvaatlust. Paikvaatluse kohta koostatakse protokoll. Juhtumit puudutavad asitõendid jäetakse poole taotlusel paikvaatluse protokolliga koostamiseni toomise võimatuse või ülemääraste kulutuste korral nende asukohta, tagades nende puutumatus.
- 6.8.11 Tõendi hankimise, hoidmise ja paikvaatluse läbiviimise kulud kannab antud kahjujuhtumi eest vastutav pool või vastutava poole puudumisel tõendi hankimist, hoidmist ja/või paikvaatlust taotlenud pool.

6.9 Pretensiooni lahendamine ja otsuse langetamine.

- 6.9.1 Pretensiooni menetlemisel kontrollitakse ja hinnatakse tõendeid, otsustatakse, millised asjaolud on tuvastatud ja asjakohased, millist seadust või õigusakti tuleb asjas kohaldada ja kas pretensioon kuulub rahuldamisele.
- 6.9.2 Pretensioon vaadatakse läbi ainult pretensioonis esitatud nõude ulatuses. Nõuet menetluse käigus ei laiendata ega tehta otsust nõude kohta, mida ei ole esitatud.
- 6.9.3 Otsus saab olla:
- 1) pretensiooni täielikult rahuldav;
  - 2) pretensiooni osaliselt rahuldav;
  - 3) pretensiooni tagasilükkav.
- 6.9.4 Otsuse kohta vormistatakse kirjalik vastus.

6.10 Vastuse vormistamine ja sisu.

- 6.10.1 Kui vastus on pretensiooni tagasilükkav, täielikult või osaliselt rahuldav peab pretensiooni saaja seisukohta vastuses põhjendama. Vastuses märgitakse pretensiooni esitaja nõue, lahendamisel tuvastatud asjaolud ja nendest tehtud järeldused, tõendid, millele on rajatud pretensioonile vastaja põhjendatud järeldused, samuti õigusaktide sätted, mida kohaldatai.
- 6.10.2 Kui Edelaraudtee AS pöördus pretensiooni suhtes seisukoha saamiseks raudteeveo-ettevõtja või välisriigi pädeva raudtee-ettevõtja poole, võib vastuses tugineda ka saadud seisukohtadele.
- 6.10.3 Pretensiooni täieliku rahuldamise korral ei tagasta Edelaraudtee AS pretensiooni esitaja poolt esitatud dokumente.

6.11 Poolte kohustused pretensiooni lahendamisel ja täitmisel.

- 6.11.1 Pooled on kohustatud kasutama oma õigusi heauskselt ja tegema kõik endast oleneva juhtumi kiireks ja õiglaseks lahendamiseks.
- 6.11.2 Tahtlikult eksitusse viimisel ja eksimuses hoidmisel juhtumi lahendamisel on kahjustatud isikul õigus nõuda tehtud kulude hüvitamist ja otsuse tühistamist.
- 6.11.3 Pretensioon rahuldatakse esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui **SMGS art 29 § 8**

kehtestatud tähtajal. Pretensioon loetakse osaliselt või täielikult rahuldatuks, kui selle alusel nõutu on osaliselt või täielikult hüvitatud.

6.11.4 Edelaraudtee AS poolt pretensiooni nõude suhtes tehtud otsusega mittenõustumisel on selle esitajal õigus pöörduda kohtusse.